

Skogsbrand i Australien 2014. "Vi måste värna våra ekologiska resurser, som planetens skogar och hav", skriver 17 av världens främsta klimatforskare.
FOTO: EVAN COLLINS/AP

Forskare kräver djärva åtgärder för klimatet

Världsekonomin riskerar att drabbas på ett ohållbart sätt om inte världens politiker lyckas enas om ett hållbart klimatavtal i Paris i december. Det skriver 17 av världens främsta klimatforskare, en av dem svenske Johan Rockström, i ett gemensamt upprop som publicerades i går på Earth Day.

I december i år samlas världens beslutsfattare i Paris för att än en gång försöka få till ett nytt klimatavtal. Och nu är det bråttom menar 17 tunga klimatforskare som nu ger ut ett gemensamt dokument kallat "Earth Statement" – symboliskt nog just i dag, på Earth Day.

I åtta korta punkter sammanfattar forskarna vad som krävs för att vi inte ska riskera att den globala uppvärmningen överstiger två grader – en sorts "super-sammanfattning" av tillståndet för jordens klimat som Johan Rockström, professor i miljövetenskap vid Stockholms Universitet, uttrycker det.

–Det mest fundamentala budskapet är att detta är ett minimum av vad som måste åstadkommas i Paris. Om vi misslyckas, kommer vi med mycket stor sannolikhet knuffa iväg jorden mot en utveckling som kommer att skada världsekonomin och vår välfärdsutveckling på ett mycket allvarligt sätt, säger han.

Först och främst krävs att världens regeringar omgående

omvandlar sina åtaganden om att begränsa den globala uppvärmningen till två grader till praktik, skriver forskarna i dokumentet.

För att vi ska ha en rimlig chans att nå det målet krävs att alla världens länder är fossilfria till senast 2050 eller strax därefter.

Samtidigt påpekar forskarna att det inte bara handlar om att reducera utsläpp av koldioxid för att klara tvågradersmålet.

Vi måste också värna våra ekologiska resurser, som planetens skogar och hav. De tar nämligen i dagsläget upp omkring hälften av våra utsläpp av koldioxid, och måste bevaras för att vi ska ha en chans att begränsa den globala uppvärmningen, enligt forskarna.

Om vi fortsätter som i dag pekar forskningen på att vi är på väg mot en global uppvärmning på fyra grader, enligt Johan Rockström.

Men samtidigt finns också en 10 procents risk att vi till och med hamnar över det och når en uppvärmning på fem eller rent av sex grader.

–Det vore – för att tala klarspråk – en katastrofal utveckling. Det är en fullkomligt oacceptabel framtid, och därför en fullkomligt oacceptabel risk att ta, säger han.

Just ordet "risk" är något som Earth League, som forskargrup-

pen kallar sig och där Johan Rockström är ordförande, mycket medvetet använder sig av när de nu riktar sig direkt till världens ledare inför klimatmötet i Paris.

–När man pratar om risk pratar man ett språk som både näringsliv och politiker förstår, säger Johan Rockström.

Så hur stora är då möjligheterna att världens beslutsfattare faktiskt lyckas med att komma överens om ett nytt klimatavtal den här gången? Faktiskt bättre än någonsin, enligt Johan Rockström. Och orsakerna är flera.

För det första finns det nu en mycket större mängd klimatforskning att luta sig mot i förhandlingarna.

För det andra har de senaste årens snabba tekniska utveckling inom bland annat solkraft och vindkraft – eller för den delen, elbilar – visat att en värld utan fossila bränslen faktiskt är möjlig utan att vi gör något avskall på vår levnadsstandard.

2014 var rent av det första året då vi såg att utsläpp av växthusgaser tappade fart globalt utan att en finanskris var förklaringen – ett bevis på att det går att kombinera global ekonomisk tillväxt med lägre utsläpp.

I Köpenhamn 2009 var förutsättningarna helt annorlunda. Då sade folk att det var utopiskt att tala om en högteknologisk och hållbar tillväxtmodell. Men

så är inte fallet 2015, säger Johan Rockström.

Det som behövs för att utvecklingen ska ta fart ordentligt, är helt enkelt att politikerna ger näringslivet rätt ramar att arbeta inom, menar Johan Rockström.

–Med andra ord bindande globala överenskommelser om utsläppsminskningar. Då kan vi få just den högteknologiska och hållbara tillväxtmodell som behövs för att världen på allvar ska kunna nå tvågradersmålet, säger han.

–Jag tror att om du ringer runt till näringslivets vd:ar, skulle de säga att de är redo att bli innovativa på djupet när det gäller hållbar utveckling. De måste bara ha specifikationen klar, så att de kan leverera mot den. Men vi har näringslivet med oss i den här utvecklingen, säger han.

Du låter hoppfull, trots allt?

–Man ska nog inte inbilla sig att Parismötet kommer att ge världen det som vetenskapen säger vi behöver, alltså ett globalt juridiskt bindande avtal som låser oss till två grader. Men vi kan förvänta oss ett principavtal där världens länder säger att de är överens om tvågradersmålet, och att länder och företag ska stimuleras att göra sitt bästa för att nå det. Men jag är orolig för om det räcker.

PETER ALESTIG

08-684 075 28, peter.alestig@svd.se

FAKTA

8 krav som ska rädda klimatet:

1 Världens regeringar måste omvandla sina åtaganden att begränsa den globala uppvärmningen till under två grader till praktik, för att begränsa de enorma risker som klimatförändringarna innebär.

2 Överenskommelsen måste baseras på vår återstående kolbudget – med andra ord, gränsen för vad vi fortfarande kan släppa ut i framtiden – vilket måste vara klart under 1 000 miljarder ton koldioxid, för att man ska ha en rimlig chans att klara tvågradersmålet.

3 I överenskommelsen måste länder åta sig att på djupet utvecklas mot ett samhälle utan koldioxid, något som måste starta omedelbart och leda mot ett samhälle fritt från utsläpp av koldioxid till 2050 eller strax därefter.

4 Rättvisa är kritiskt. Varje land måste formulera en utsläppsutveckling som är konsistent med att på djupet utvecklas mot ett samhälle utan koldioxid. För rättvisans skull kan och bör rika länder och progressiva industrier ta ledningen i sammanhanget och vara fria från utsläpp av koldioxid långt innan århundradets mitt.

5 Målinriktad forskning, utveckling, demonstration och spridning (RDD&D) av lågkoldioxidteknik inom energi och hållbar markanvändning är förutsättningar för att släppa lös en våg av klimatinnovationer.

6 Överenskommelsen borde tillhandahålla startpunkten för en global strategi för att reducera sårbarhet, bygga motståndskraft och hantera förluster av och skador på samhällen – orsakade av klimateffekter – inklusive kollektiva åtgärder och storskaligt stöd.

7 Länder måste enas om att skydda koldioxidsänkor och vitala ekosystem, så som skogar, som är lika viktiga för klimatskydd som utsläppsminskningar.

8 Världens regeringar måste omgående realisera nya mängder av och källor till klimatfinansiering av utvecklingsekonomier, för att möjliggöra vår snabba omställning till utsläppsfria, klimatsäkrade samhällen.

FOTO: UTPAL BARUAH